

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, BESTUURSZAKEN, INBURGERING EN GELIJKE
KANSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen
- Principiële goedkeuring

Afgezien van een wijziging in 2019, naar aanleiding van ingrijpende veranderingen aan het Wetboek van de Inkomstenbelastingen van 10 april 1992, onderging het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen in het laatste decennium geen aanpassingen. Het decreet van 30 mei 2008 vormt de verderzetting van de wet van 23 december 1986 betreffende de invordering en de geschillen ter zake van provinciale en plaatselijke heffingen en is ondertussen een gevestigde waarde. Interpretatieproblemen doen zich in de praktijk zelden voor, maar desalniettemin is het decreet toe aan een actualisatie.

De voorgelegde wijzigingsvoorstellen kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën:

- **terminologische aanpassingen**, zoals bijvoorbeeld de wijziging van de term 'financieel beheerder' in 'financieel directeur' voor de gemeenten, overeenkomstig de terminologie in het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
- **Aanpassingen ter modernisering** van het decreet van 30 mei 2008, op basis van andere regelgeving en rechtspraak. Voorbeelden hiervan zijn:
 - het elektronisch verzenden van bestuursdocumenten, overeenkomstig het Bestuursdecreet van 7 december 2018,
 - de gemeenschappelijke inzet van gemeente- en OCMW-personeel overeenkomstig het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur.
- **aanpassingen op vraag van stakeholders**, zoals:
 - het verduidelijken van de mogelijkheid om kosten aan te rekenen voor betalingsaanmaningen;
 - de uitbreiding van de fiscale meldingsplicht voor notarissen bij de vervreemding of hypotheekstelling van onroerende goederen (i.e. zowel aan de bevoegde financiële ambtenaar van de woonplaats van de oorspronkelijke eigenaar, als aan de bevoegde financiële ambtenaar van de plaats waar het onroerend goed ligt).

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Kancelarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie

Beleidsveld: Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

Inhoudelijk structuurelement: Binnenlands Bestuur

Beleidsdoelstelling: Beleidsnota 2019-2024 Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid Strategische doelstelling 4.: De financiën van de Vlaamse gemeenten zijn duurzaam en transparant
Operationele doelstelling 4.4.: We moderniseren de regels voor de vestiging en de invordering van gemeente- en provinciebelastingen

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch- en taaladvies

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/424 van 19 oktober 2023.

Vorige beslissing

De Vlaamse Regering verleende op 27 oktober 2023 haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet, met het oog op het inwinnen van de adviezen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit (VR 2023 2710 DOC.1427/1, DOC.1427/2 en DOC.1427/3).

Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC)

De VTC verleende advies over het voorontwerp van decreet op 12 december 2023 (advies wetgeving VTC nr. 2023/138).

Samengevat

De VTC meent dat het voorontwerp van decreet voldoende waarborgen kan bieden voor de bescherming van de persoonsgegevens als de volgende elementen bijkomend geïmplementeerd worden:

- de correcte rechtvaardigingsgrond, eventueel in de Memorie van Toelichting (randnummer 8-10 van het advies van de VTC);
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen (randnummers 5 en 17 van het advies van de VTC);
- een duidelijke bewaartermijn (randnummers 28 en 29 van het advies van de VTC).

De VTC wenst daarnaast dat het voorontwerp van decreet garandeert dat

- de communicatie met de betrokkenen juist en veilig verloopt (randnummer 18-22 van het advies van de VTC);
- de instemming van betrokkenen voor de verwerking van persoonsgegevens voldoende transparant is (randnummer 23-27 van het advies van de VTC);
- elk beroep op een verwerker veilig verloopt (randnummer 35 van het advies van de VTC).

Tekstaanpassingen op basis van het advies van de VTC

Hieronder volgt meer toelichting over de aanbevelingen van de VTC en de mate waarin deze tot een tekstaanpassing hebben geleid:

1) *Rechtvaardigingsgrond, essentiële elementen en bewaartermijn*

De VTC verwacht dat het voorontwerp van decreet aangeeft:

- op welke wettelijke basis gemeenten en provincies persoonsgegevens verwerken voor de vestiging en invordering van hun belastingen en de behandeling van hieruit voortvloeiende bezwaren;
- wie en welke essentiële gegevens betrokken zijn bij de verwerking;
- hoe lang de informatie bewaard zal worden.

Om hieraan tegemoet te komen, wordt een artikel 11/1 in het voorontwerp van decreet ingevoegd. Dat omschrijft:

- de verwerkingsgrond voor de verwerking van persoonsgegevens (paragraaf 2);
- het doel van de verwerking (paragraaf 5);
- de verwerkingsverantwoordelijken (paragraaf 3);
- de betrokkenen (paragraaf 4);
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens (paragraaf 6);
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (paragraaf 7);
- de bewaartermijn van de persoonsgegevens (paragraaf 8).

Op de vraag van de VTC om het belastbaar feit te specificeren, kan het voorontwerp van decreet niet ingaan. Het decreet van 30 mei 2008 is een proceduredecreet, dat slechts een kader biedt aan de gemeenten en de provincies. Gegevens over de belastingschuld (belastbaar feit en het belastingbedrag dat daaruit voortvloeit) worden in het nieuw ontworpen artikel 11/1 wel geïdentificeerd als persoonsgegevens, waarvoor de gemeente en de provincie als verwerkingsverantwoordelijken een veilige verwerking moeten garanderen.

Ook de aanbeveling van de VTC om maximale bewaartermijnen in het decreet van 30 mei 2008 in te schrijven, wordt niet gevolgd. Voor de bewaartermijn van de persoonsgegevens, verwijst het nieuw ontworpen artikel 11/1 naar de regeling die geldt met toepassing van artikel III.87 van het Bestuursdecreet. De vermelde bepaling in het Bestuursdecreet is een procedurebepaling, op basis waarvan een geautoriseerde selectiecommissie selectieregels voor de bewaring van specifieke gegevens en documenten opstelt. Op die manier worden binnen het Vlaamse bestuurslandschap op een uniforme manier bewaarregels bepaald, rekening houdend met:

1. de doeleinden van de bewaring;
2. de aanduiding van de waarde voor het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden.

2) *Maatregelen om de juistheid en de veiligheid van de communicatie met de betrokkenen te garanderen*

De VTC dringt in zijn advies op aan op garanties voor:

- het gebruik van de juiste elektronische adressen;
- een veilig verloop van de communicatie via die adressen.

Het voorontwerp van decreet gaat ervan uit dat de aanlevering van een elektronisch adres door een betrokkene zelf voldoende garanties moet kunnen bieden voor de juistheid van dat adres (garanties op basis van een gerechtvaardigd vermoeden). Zowel artikel II.22 van

het Bestuursdecreet, als artikel 1.5, derde lid, van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, steunen op dit gerechtvaardigd vermoeden. Om de veiligheid van de communicatie via dat adres te garanderen, verwijst het ontwerp naar de plicht voor de verwerkingsverantwoordelijken om passende veiligheidsmaatregelen te nemen overeenkomstig het Bestuursdecreet.

Verplichtingen voor de verwerkingsverantwoordelijken die rechtstreeks voortvloeien uit de Algemene Gegevensbeschermingsverordening en/of uit de wet of een ander decreet, moeten niet noodzakelijk meer herhaald worden. Het standpunt van de VTC om deze maatregelen nogmaals in het voorontwerp van decreet op te nemen, wordt daarom niet gevolgd. Het nieuw ontworpen artikel 11/1 voorziet niettemin in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om bijkomende normen voor een veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens op te leggen.

3) *Maatregelen om de instemming van belastingplichtigen en belastingsschuldigen transparanter te maken (randnummer 23-27)*

De VTC ziet in het voorontwerp van decreet graag meer transparantie voor belastingplichtigen over de gevolgen van hun keuze om fiscale berichten via elektronische weg te laten verlopen.

Het voorontwerp van decreet implementeert inderdaad een systeem waarbij de instemming van betrokkenen voor het gebruik van elektronische communicatiemiddelen, meebrengt dat het bestuur verdere communicatie via dezelfde weg kan laten verlopen, zonder dat het de betrokkenen daarvoor om toestemming vraagt. Een gelijkaardig systeem is door de wetgever uitgewerkt voor het gebruik van de e-box voor burgers en ondernemingen.

Aan natuurlijke personen-belastingplichtigen moet het bestuur voorafgaand uitdrukkelijk instemming vragen en het moet een procedure uitwerken die hen in staat stelt om hun toestemming weer in te trekken. Dit werd beter geduid in de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet.

De memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet benadrukt dat de gemeentelijke en provinciale besturen moeten communiceren over wat hun elektronische procedures en de activatie ervan inhouden. Dit is niet nieuw: de verplichting in het Bestuursdecreet om betrokkenen vooraf in te lichten over het gebruik van elektronische procedures, met inbegrip van procedurestappen, elektronische technieken en de daaruit voortvloeiende rechtsgevolgen, is onverkort van toepassing op het voorliggende voorontwerp van decreet. Dezelfde transparantieregels gelden voor het gebruik van de E-box.

Precies omdat het Bestuursdecreet en de memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet al sterk de nadruk leggen op een heldere en transparante werking, worden niet meteen verdere transparantiemaatregelen bepaald. Het nieuw ontworpen artikel 11/1 voorziet niettemin in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om minimumnormen voor een veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens op te leggen.

4) *Duidelijkheid in het geval de gemeente of de provincie een beroep doet op een verwerker (randnummer 35)*

Als een beroep gedaan wordt op een verwerker, wijst de VTC op de volgende vereisten:

- het sluiten van een verwerkersovereenkomst
- de aanstelling van een DPO door de verwerker
- de aanwijzing van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

In het nieuw ontworpen artikel 11/1 is bepaald onder welke voorwaarden derden toegang kunnen krijgen tot persoonsgegevens. De memorie van toelichting bij het voorontwerp van decreet verduidelijkt welke categorieën van derden toegang kunnen krijgen. Het nemen van passende beveiligingsmaatregelen door verwerkers, wordt rechtstreeks opgelegd door de Algemene Gegevensbeschermingsverordening en wordt dus niet meer in het voorontwerp van decreet herhaald. Het nieuw ontworpen artikel 11/1 voorziet niettemin in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om minimumnormen voor een veilige en transparante verwerking van persoonsgegevens door derden-verwerkers op te leggen.

Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA)

Door het grote aantal adviesaanvragen dat de GBA met beperkt personeel moet verwerken, besliste het Kenniscentrum van de GBA om zijn advies te beperken tot het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/advies-nr.-65-2023.pdf>). Dit algemene advies wijst op de belangrijkste eisen waaraan elke norm die de verwerking van persoonsgegevens regelt, moet voldoen.

Het standaardadvies van de GBA wijkt in essentie niet af van de aanbevelingen van de VTC. De tekstaanpassingen die doorgevoerd werden op basis van het advies van de VTC, beantwoorden dus ook aan de standaarden van de GBA.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Voor een algemene toelichting bij het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting die bij het voorontwerp van decreet wordt gevoegd (zie bijlage).

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor een artikelsgewijze toelichting van het voorontwerp van decreet wordt verwezen naar de Memorie van Toelichting bij het voorontwerp van decreet (zie bijlage).

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen budgettaire impact op de Vlaamse overheid.

Inspectie van Financiën

Het (gunstig) advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 28 september 2023

Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale en provinciale besturen zullen met het wijzigingsbesluit beschikken over duidelijke(re) rechtsregels en een vlotte(re) manier om hun belastingen te vestigen en in te vorderen. Het bijgaande voorontwerp van decreet moderniseert hun manier van werken.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering wordt het voorontwerp van decreet voor advies bezorgd aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 30 mei 2008 betreffende de vestiging, de invordering en de geschillenprocedure van provincie- en gemeentebelastingen en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen te gelasten om over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van afdeling Wetgeving van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig kalenderdagen, met toepassing van artikel 2 tot 5 van de Gecoördineerde Wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen,

Gwendolyn RUTTEN